

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/160/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513212051
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Krajčovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2513212051.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v právnej veci sporu žalobcu: U. C., nar. XX.XX.XXXX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody ÚVTOS Ilava, Mierové námestie 1, proti žalovanému: T. W., nar. XX.XX.XXXX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody ÚVTOS Ilava, Mierové námestie 1, o ochranu osobnosti, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 18C/206/2015-179 zo dňa 29. januára 2018, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalobcovi.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu žalobcu, ktorou sa domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd žalovaného zaviazal ospravedlniť sa písomne žalobcovi za jeho výroky proti žalobcovi v liste označenom ako "výpoveď svedka" zo dňa 21.04.2010 zaslanom Okresnému súdu Bratislava I do spisu sp. zn. 25C/123/2007 spôsobom uvedenia jednotlivých tvrdení a následne uvedenia, že tvrdenie je nepravdivé a za vyslovenie, resp. napísanie tohto nepravdivého tvrdenia o žalobcovi sa žalobcovi žalovaný ospravedľuje. Finančné zadošťučinenie z titulu náhrady nemajetkovej ujmy žalobca nežiadal.

2. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že spoločne so žalovaným sa nachádzali vo výkone trestu odňatia slobody a on v roku 2007 inicioval konanie pre porušenie jeho práva na ochranu osobnosti voči orgánom štátu, nakoľko ako nefajčiar bol v roku 2006 umiestňovaný na väzenské cely spolu s osobami, ktoré boli fajčiarmi a na cele fajčili. Konkrétne išlo o dve osoby, T. W. a P. A.. Vec sa prejednáva na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/123/2007. Ako svedkovia mali byť k veci vypočuté uvedené dve osoby, čo však príslušný súd nezrealizoval. V súvislosti s uvedeným konaním žalovaný spísal list označený ako "výpoveď svedka" zo dňa 21.04.2010 a zaslal ho uvedenému súdu. Žalobca sa o existencii uvedeného listu žalovaného dozvedel iba nedávno, keď si dal spraviť kópie listín predmetného spisu. Z obsahu uvedeného listu sa dozvedel, že žalovaný o ňom prehlasuje (ďalej aj "predmetné výroky"), že: 1. "Ods. C. fajčil aj napriek tomu, že bol umiestnený na nefajčiarskej cele." 2. "Odsúdení, ktorí majú finančné prostriedky, balíky, nákupy, tak ako ods. C. sa úmyselne vyhlasujú za nefajčiarov, len preto aby nemuseli dávať iným väzňom". 3. "Osobne ma požiadal, aby som svoju povolenku na balík zaslal na adresu L. I., bytom S. XXX, okr. Nitra, táto osoba je svokra jeho brata, ktorá balík zaslala na moju adresu....potom čo ods. C. túto vec vybavil cez svojho advokáta." 4. "Som odsúdený, ktorý pozná mentalitu odsúdených na doživotie, bol som niekoľko rokov medzi nimi a za ten čas, ktorý akože prestali fajčiť len preto, že nemali za čo si kupovať fajčivo alebo najviac vydržali 3-6 mesiacov, aj tí čo vydržali nefajčiť maximálne 5 rokov, začali znova. Taký je aj ods. U. C.." 5. "Ods. C. si chce podvodom na štát nárokovať na odškodné." Žalobca nikdy nebol fajčiar a nikdy v živote nefajčil, resp. nevyfajčil jednu jedinú cigaretu, nevpil jedinú

kvapku alkoholu a pod. Tu teda ani nejde o to, že žalovaný otvorene obvinil žalobcu z toho, že si poškodzuje zdravie, ale o to, že tvrdil proti žalobcovi to, čo nie je pravda. Nepravdivé tvrdenia sú už samé osebe porušením osobnostných práv. Avšak žalovaný zašiel ešte ďalej a produkuje v liste ďalšie nepravdivé tvrdenia, ako že žalobca sa úmyselne vyhlasoval za nefajčiara, že žiadal o jeho povolenku na balík a produkuje až také tvrdenia, ktoré sú už ďaleko za hranicou ohovárania a urážania, ako napr. keď tvrdí, aká je mentalita žalobcu, alebo, že žalobca si chce podvodom nárokovať odškodné a pod. Žalovaný svojimi nepravdivými tvrdeniami proti žalobcovi porušil právo na ochranu osobnosti žalobcu. Žalobca uviedol, že nakoľko v prípade sporu o ochranu osobnosti musí pravdivosť svojich tvrdení a výrokov dokazovať ten, čo ich vyslovil, keďže pravdivosť možno dokazovať, nepravdivosť je často nemožné dokázať, preto žiadal, aby súd vyzval v rámci dokazovania žalovaného na preukázanie pravdivosti jeho tvrdení, ktoré sú predmetom žaloby. Ako dôkazy žalobca navrhol pripojenie spisu Okresného súdu Bratislava I 25C/123/2007 za účelom overenia pravosti listu žalovaného zo dňa 21.04.2010, ktorého fotokópiu k žalobe pripojil, výsluch žalovaného aj za prítomnosti žalobcu a výsluch žalobcu.

3. Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil s použitím čl. 16 ods. 1, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 26 ods. 1 Ústavy SR, § 11, § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Argumentoval tým, že na základe vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav. Dňa 26.04.2010 bol do súdneho spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 25C/123/2007, v ktorom konaní si žalobca uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu, doručený list žalovaného označený ako "výpoveď svedka", v ktorom uvádzal nasledovné: "Týmto vám oznamujem svoju výpoveď vo veci žaloby ods. U. C., ktorý podal žalobu proti SR údajne preto, že mojím konaním mali ohrozovať jeho zdravie fajčením. Svoju výpoveď v tejto veci vyhlasujem dobrovoľne bez akéhokoľvek nátlaku, či dohovoru medzi ÚVTOS Leopoldov a príslušníkmi, nakoľko sa nachádzam v súčasnosti v ÚVTOS Ružomberok. Čo sa týka ods. U. C., ktorý si odpykáva doživotný trest, nemám vedomosť o tom, že mu bolo ohrozené jeho zdravie fajčením. Vo výkone trestu ÚVTOS Leopoldov sú vytvorené podmienky štandardným systémom, a to sa dodržiava. Pokiaľ viem tak ods. U. C. fajčil aj napriek tomu, že bol umiestnený na nefajčiarskej izbe. Túto skutočnosť odôvodňujem popravde - odsúdení, ktorí majú finančné prostriedky, balíky, nákupy, tak ako ods. U. C., sa úmyselne vyhlasujú za nefajčiarov len preto, aby nemuseli dávať druhým vážňom. Pokiaľ viem, ods. C. si cigarety kupoval a dostával aj v balíku. Osobne ma požiadal, aby som svoju povolenku na balík zaslal na adresu L. I., bytom S. XXX, okr. Nitra, táto osoba je svokra jeho brata, ktorá balík zaslala na moju adresu v ÚVTOS Leopoldov potom, čo ods. U. C. túto vec vybavil cez svojho advokáta. ...Som odsúdený, ktorý pozná mentalitu odsúdených na doživotný trest, bol som niekoľko rokov medzi nich a za ten čas, ktorý akože prestali fajčiť len preto, že nemali za čo si kupovať fajčivo, alebo najviac vydržali 3-6 mesiacov, aj tí čo vydržali maximálne nefajčiť 5 rokov, začali znova. Taký je aj ods. U. C.. Ods. C. si chce podvodom na štát nárokovať na odškodné, čoho odmietam byť svedkom v jeho veci, preto žiadam súd, aby ma v tejto veci nepredvolal ako svedka na pojednávanie, pretože je to bezvýznamná záležitosť, nemám čo k tomu ďalej dodať. Ďakujem za pochopenie. V D., dňa 21.04.2010."

4. Žalobca po vyhotovení fotokópií listín predmetného súdneho spisu podal dňa 06.11.2013 žalobu zo dňa 25.10.2013, v ktorej okrem iného uviedol, že o existencii uvedeného listu žalovaného sa dozvedel iba nedávno. Žalobca sa žalobou domáhal priznania práva na ochranu osobnosti v podobe uloženia povinnosti žalovanému ospravedlniť sa mu za výroky o jeho osobe v liste označenom ako "výpoveď svedka" zo dňa 21.04.2010 zaslanom Okresnému súdu Bratislava I k spisu sp. zn. 25C/123/2007. Žalovaný so žalobou nesúhlasil, namietal, že ide o nezmyselnú žalobu, pričom popieral, že by bolo zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu.

5. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný napísal list obsahujúci výroky týkajúce sa osoby žalobcu, ktorý zaslal v roku 2010 do spisu Okresného súdu Bratislava I. Sporné bolo, či predmetnými výroky došlo, resp. mohlo dôjsť k zásahu do osobnostných práv žalobcu, a to najmä do práva na zachovanie osobnej cti a dobrej povesti ako aj práva na súkromie. Pokiaľ ide o samotné výroky žalovaného, ktorými podľa tvrdenia žalobcu malo byť zasiahnuté do práva na ochranu jeho osobnosti, súd sa nimi zaoberal jednotlivo i v ich celkových súvislostiach, pričom dospel k záveru, že žalobe nie je možné priznať úspech ani z časti. Súd sa zaoberal otázkou, či predmetné výroky žalovaného mohli pôsobiť vo vzťahu k žalobcovi difamačne, pričom dospel k záveru, že tomu tak nie je. Žalobca tvrdil, že uvedenými výroky došlo k porušeniu jeho práva na ochranu osobnosti, súdu však nie je zrejmé, aká konkrétna ujma bola žalobcovi predmetnými výroky spôsobená, resp. mohla byť spôsobená, pričom súd poukazuje na skutočnosť, že napádané výroky žalovaného sú z roku 2010, pričom samotný žalobca sa o ich existencii dozvedel iba náhodou, a to pri vyhotovení fotokópií listín zo spisu Okresného súdu Bratislava

I, pričom v samotnej žalobe zo dňa 25.10.2013 uvádza, že sa tak stalo iba "nedávno". Z uvedeného je zrejmé, že do danej doby zistenia existencie predmetného listu (cca tri roky po jeho vyhotovení), nebol žalobca nijako dotknutý na svojej cti, či povesti, o existencii výrokov žalovaného dlho sám vôbec netušil (a teda nemohol ani pociťovať akúkoľvek ujmu), dozvedel sa o nich iba náhodou, a to nie z verejne prístupných zdrojov, pričom ani iným spôsobom (napr. od osôb zdržiavajúcich sa v komunite žalobcu) sa k nemu tieto informácie nedostali, čo samotné poukazuje na nespôsobilosť výrokov spôsobiť žalobcovi akúkoľvek difamačnú ujmu. V danej veci je totiž relevantná samotná forma a podstata napádaných výrokov žalovaného, keď tento výroky neprezentoval verejne, či v komunite, kde sa zdržiava žalobca, ale uvádzal ich v listinnej podobe adresujúc svoju písomnú "výpoveď svedka" v civilnej sporovej veci priamo konajúcemu Okresnému súdu. Súd má za to, že takto adresovaný list nie je verejným prednesením výrokov, ale dôkazným prostriedkom, s ktorým právo sa oboznámiť majú len konkrétne úradné osoby a sporové strany konania, a teda česť, dôstojnosť a dobrá povesť žalobcu nemôže byť takýmito výroky priamo dotknutá, keď nejde o výroky, ktoré by boli verejne šírené, či s ktorými by bola oboznámená širšia komunita, v ktorej žalobca žije. Obdobne, vzhľadom na to, že výroky v predmetnom liste žalovaného neboli prednesené verejne, nemohlo byť nimi už z tejto ich samotnej podstaty zasiahnuté ani právo žalobcu na ochranu súkromia.

6. Okrem uvedeného, celková závažnosť a vecná podstata výrokov žalovaného voči žalobcovi, a to bez ohľadu na ich pravdivosť, nedosahuje intenzitu zásahu potrebnú na priznanie práva na ochranu osobnosti, čo potvrdil i sám žalobca tým, keď uviedol, že "Tieto výroky keby boli vyslovené inak, by to neriešil. Ale takto zaslané do spisu ho značne poškodzujú." Výroky žalovaného neobsahujú žiadne invetivy, sú formulované vecne, informatívne, vyjadrujú tvrdenia a názory žalovaného týkajúce sa predmetu konania vedeného na Okresnom súde Bratislava I, pričom podstatné je zamerať sa pri hodnotení týchto výrokov i na motív, z ktorého ich žalovaný uskutočnil. V tomto prípade nešlo o výroky, ktoré by žalovaný urobil z dôvodu svojej vlastnej potreby verejne sa vyjadrovať k osobe žalobcu, ale z textu listu žalovaného je zrejmé, že žalovaný list napísal ako „výpoveď svedka“, s cieľom nemusieť sa v pred Okresným súdom Bratislava I prejednávanej veci dostaviť na pojednávanie a byť v nej ďalej akokoľvek zainteresovaný („žiadam súd, aby ma v tejto veci nepredvolal ako svedka na pojednávanie, pretože je to bezvýznamná záležitosť, nemám čo k tomu ďalej dodať“). Súd pritom poukazuje i na skutočnosť, že keďže v prípade sporného listu žalovaného ide o výpoveď svedka v inom súdnom konaní, nebolo by možné, a to ani pri splnení kritérií objektívnej existencie zásahu do osobnostných práv žalobcu (čo v tomto prípade naplnené nebolo), tento zásah bez ďalšieho považovať za neoprávnený, nakoľko nebolo preukázané, že osoba, ktorá sa tohoto zásahu dopustila, vybočila z medzí ustanovených práv a povinností, ktoré vybočenie by muselo byť deklarované odsúdením za trestný čin krivej výpovede (bližšie pozri citované uznesenie ÚS SR sp. zn. II. ÚS 388/2015 zo dňa 23.06.2015).

7. K argumentu žalobcu, že predmetnými výroky bolo porušené jeho právo na ochranu súkromia, keď výroky boli nepravdivé a objektívne spôsobilé poškodiť žalobcu v prebiehajúcich súdnych konaniach, súd uvádza, že v každom súdnom konaní majú strany možnosť predkladať na preukázanie svojich tvrdení dôkazy, ktoré súd hodnotí komplexne, pričom pri rozhodovaní nevychádza zväčša z jedného konkrétneho dôkazu, ale z hodnotenia všetkých v konaní predložených dôkazov jednotlivo a v ich vzájomnej súvislosti. Ak žalobca disponoval, či disponuje dôkazmi o nepravdivosti tvrdení žalovaného, mohol a mal tieto svoje dôkazy predložiť už priamo v konaní na Okresnom súde Bratislava I. V rámci procesu hodnotenia dôkazov v súdnom konaní, súd hodnotí pri každom z (listinných) dôkazov tak jeho pravosť ako i pravdivosť, resp. hodnovernosť. Je však vecou "základného" konania (mysliac v tomto prípade konanie vedené na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 25C/123/2007) vyhodnotiť pravdivosť a hodnovernosť všetkých predložených relevantných dôkazov a na tom základe dospieť k určitému skutkovému i právnomu záveru. Je neprípustné, aby listiny predložené ako dôkazy v určitom konaní boli podrobené hodnoteniu ich pravdivosti v inom samostatne vyvolanom konaní, s cieľom zmeniť rozhodnutie v základnom konaní, resp. aby sa za účelom preukázania pravdivosti/nepravdivosti určitého dôkazu vyvolávali na základnú vec nadväzujúce konania, ktorých cieľom je zabezpečiť si zlepšenie dôkazného postavenia v inom konaní, o ktorú situáciu sa v tejto veci jednoznačne jedná, čo potvrdil i sám žalobca, keď pri svojom výsluchu uviedol "Tieto výroky, keby boli vyslovené inak, by som to neriešil. Ale takto zaslané do spisu ma značne poškodzujú. Keďže právny poriadok SR mi neumožňuje inú možnosť ako ho (žalovaného) prinútiť, aby povedal pravdu, alebo odvolal nepravdivé tvrdenia, mohol som to riešiť jedine cestou podania žaloby na ochranu osobnosti", ako aj že „Nepožaduje žiadne finančné zadostučinenie, postačuje iba formálne vo forme ospravedlnenia, aby následne tento právny dokument

mohol použiť okrem iného aj v predmetných súdnych konaniach na preukázanie, že menovaný tvrdí voči nemu tvrdenia, ktoré sú nepravdivé s úmyslom a cieľom ho poškodiť."

8. Účelom žaloby na ochranu osobnosti je poskytnúť ochranu osobe, do ktorej osobnosti bolo neprávom zasiahnuté, za účelom dosiahnutia morálnej satisfakcie v podobe ospravedlnenia, resp. v prípade závažnejších zásahov satisfakcie finančnej v podobe náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Účelom žaloby na ochranu osobnosti však jednoznačne nie je zlepšovať, či naprávať dôkaznú situáciu sporových strán v iných konaniach, preukazovať, či vyvracať pravdivosť tvrdení uskutočnených v iných súdnych konaniach, a tak v konečnom dôsledku prípadne i dodatočne vytvárať dôvody na uplatnenie žalôb na obnovu konania. Pripustenie takéhoto postupu by bolo v rozpore tak s princípom právnej istoty ako aj s princípom práva na zákonného sudcu (v základnom konaní), ktorý jediný má právo hodnotiť pravdivosť dôkazov predložených v určitom súdnom konaní. Aj vzhľadom na uvedené má súd za to, že žalobe žalobcu na ochranu jeho osobnosti nie je možné vyhovieť.

9. K otázke dokazovania samotnej pravdivosti tvrdení žalovaného v predmetnom liste, ktorá pravdivosť, či nepravdivosť však nebola pre posúdenie tejto žaloby vzhľadom na už uvedenú argumentáciu relevantná (z ktorého dôvodu súd nevykonával ďalšie žalobcom navrhované dôkazy) súd uvádza, že i keď v konaniach o ochranu osobnosti je pravidlom tzv. obrátený princíp dôkazného bremena, teda to, že pravdivosť difamujúceho výroku tu preukazuje jeho pôvodca (žalovaný), takto to nemôže byť vtedy, ak informácia označená za nepravdivú a tiež za zásah do práva na ochranu osobnosti bola súčasťou výpovede svedka. V takýchto prípadoch naopak treba uzavrieť, že to čo odznelo v určitom konaní v rámci svedeckej výpovede a nebolo následne vyvrátené trestným postihom svedka za krivú výpoveď, treba považovať za pravdivé (rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/177/2013 z 15. októbra 2014).

10. Na základe uvedeného súd konštatuje, že žalobca neunesol dôkazné bremeno, nakoľko vo veci nebolo preukázané, že by došlo k neoprávnenému zásahu do jeho osobnostných práv, ani že by mu mohla byť výrokmi žalovaného spôsobená akákoľvek ujma na jeho osobnosti, a preto žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

11. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď v konaní boli podané žaloby na ochranu osobnosti tak zo strany žalobcu, ako aj zo strany žalovaného (vzájomná žaloba), pričom obe zo strán možno pre účely rozhodovania o náhrade trov konania považovať za, vo svojej žalobe, neúspešné, keď žaloba žalobcu bola zamietnutá a konanie o vzájomnej žalobe žalovaného bolo zastavené pre nezaplatenie súdneho poplatku, a teda zavinenie na zastavení predmetného konania možno pričítať žalovanému. Vzhľadom na rovnaký charakter žalôb a rovnosť úspechu, resp. neúspechu strán, rozhodol súd potom tak, že žiaden z účastníkov (sporových strán) nemá na náhradu trov konania právo.

12. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca s tvrdením, že všetky dôvody, pre ktoré sú návrh zamietol sú neobhájiteľné z hľadiska práva ako aj z hľadiska zákona. Výroky žalovaného sú dané jasne a boli vyslovené jasne s tvrdením, že on (žalobca) fajčil, keďže dané tvrdenie je nepravdivé, ide o ohováranie, krivé obvinenie, rozšírenie lží o jeho osobe v súvislosti s jeho osobou a podobne, teda ide o neoprávnený zásah do jeho súkromia a jeho osobnostných práv. Žalovaný tiež tvrdil, že on (žalobca) sa vyhlasoval za nefajčiara, pričom ide o konštatovanie faktu a tvrdenie, že konal niečo určité a konkrétne. Ďalej tvrdil, že na uvedené mal dôvod - úmysel, teda nejde o hodnotiaci úsudok, ale o jasné a zrozumiteľné tvrdenia žalovaného a to všetko vo vzťahu k jeho osobe, že niečo konal, pričom on nekonal, zároveň aj obvinenia jeho osoby, že takto niečo konal. Ďalej žalovaný tvrdil, že žiadal o balíčky, taktiež ide o tvrdenie, že veci vybavoval cez obhajcu a že chce podávať na štát nárok na odškodnenie. Ani v daných tvrdeniach nejde o úsudok, ale o tvrdenie a konštatovanie - obvinenie jeho osoby, že niečo konal, niečo konkrétne a určité, čo je nesprávne a protiprávne. Pri všetkých tvrdených výrokoch žalovaného ide teda o tvrdenia konkrétne a účinné, že niečo konal, čo konal, pričom to nekonal a teda ide o obvinenie jeho osoby z nečestného a protiprávneho konania. Závažnosť týchto tvrdení a protiprávnosť znásobuje to, že žalovaný si bol dobre vedomý, že aké výroky a tvrdenia voči nemu vyslovuje, v akej súvislosti, a že čo mu týmito výroky spôsobuje. Za hodnotiaci úsudok by sa dalo považovať len hodnotenie jeho údajnej činnosti, avšak len vtedy, ak by bol žalovaný odborne vzdelaný na skúmanie a hodnotenie duševného stavu osoby a ak by bol mal oprávnenie na výkon takejto činnosti. Za iných okolností je takéto „hodnotenie“ (tvrdenie) iba neoprávnený zásah do jeho práva na súkromie a osobnostných práv, lebo ak žalovaný by mal vzdelanie a oprávnenie skúmať a vyslovovať závery o mentalite, duševnej a inej fyzickej

osoby, čo nemá, preto ide iba o ohováranie, osočovanie, ponižovanie dotknutej fyzickej osoby. V ďalšom sa odvolával na to, že v právnom štáte, v demokratickej spoločnosti nie je prípustné, aby jedna fyzická osoba vyslovovala a širila nepravdivé tvrdenia o inej fyzickej osobe, že táto niečo konala, povedala a podobne, lebo už len toto konanie samé o sebe je neoprávnený zásah do práv a súkromia dotknutej osoby. Ďalej poukázal na judikatúru súdov, bez uvedenie zdroja, tzn. rozhodnutia, na ktoré sa odvoláva. V jeho prípade súd prvej inštancie nevyzval a vôbec neriešil, aby žalovaný sa k jeho tvrdeniam vyslovil, resp. dokázal ich pravdivosť, čím mu porušil právo účastníka konania a to právo na súdnu ochranu a inštitucionálne záruky spravodlivosti súdneho konania. Stav porušenia u neho, už nie je možné navrátiť pre porušenie práva, preto má právo na priznanie zadosťučinenia aspoň vo forme odškodného, resp. ospravedlnenia sa mu. Zadosťučinenie má za následok porušenie práva na spravodlivé súdne konanie aj právo na účinnú nápravu. V danom prípade išlo o zásahy pokračujúce s charakterom nepravdivých tvrdení a až za hranice ohovárania, ponižovania, osočovania a podobne, ktoré boli vyslovené verejne, na verejnom pojednávaní a úmyselne bez pochybnosti ho poškodili a podobne. Týmto je preukázaná aj závažnosť zásahu, čím je naplnená požiadavka na priznanie odškodnenia - zadosťučinenia. Preto trvá v plnom rozsahu na žalobnom návrhu a rozhodnutie je nezákonné a protiprávne.

13. Žalovaný odvolanie nepodal a k doručenému odvolaniu žalobcu sa písomne nevyjadril.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 - ďalej len CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania prípúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. b), d), f) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 a ods. 2 CSP.

15. Podľa § 379 CSP, odvolací súd je rozsahom odvolania viazaný okrem prípadov, ak a) od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol dotknutý, b) ide o nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 a odvolanie podal len niektorý zo subjektov, c) určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu.

16. Podľa § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný.

17. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

18. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

19. Po vykonaní odvolacieho prieskumu krajský súd konštatuje, že napadnutý rozsudok okresného súdu v rovine odôvodnenia je v súlade so zákonnou úpravou a je z neho zrejmé, že okresný súd poskytol odpoveď na základnú podstatnú otázku sporu z hľadiska dôvodnosti žaloby a preto nebol priestor pre odvolací súd na iný záver, ktorý bol viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania, než aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v odvolacom konaní ako vecne správne rozhodnutie potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

20. Subjektívne všeobecné osobnostné právo, resp. v jeho jednotnom rámci subjektívne jednotlivé osobnostné práva možno definovať ako možnosť každej fyzickej osoby ako individuality nakladať v medziach právneho poriadku podľa svojho uváženia čo najširšie so svojou osobnosťou, resp. s jednotlivými hodnotami tvoriacimi celistvosť jej osobnosti v jej fyzickej a morálnej jednote voči ostatným subjektom (fyzickým či právnickým osobám) s rovnakým právnym postavením za účelom realizácie a

ochrany jej záujmov, potrieb a preferencií. Subjektívne všeobecné osobnostné právo je (ako aj z jeho názvu vyplýva) individuálne spojené s osobnosťou každej fyzickej osoby. V predmetnom konaní žalobca namieta, že zo strany žalovaného došlo k porušeniu jeho osobných práv, tým, že žalovaný o ňom vyslovil nepravdivé tvrdenia spočívajú v tom, že žalovaný je fajčiar, hoci sa vyhlasuje za nefajčiara.

21. Právna úprava a ochrana osobnostných práv je zabezpečovaná komplexne, normami viacerých právnych odvetví tak vo vnútroštátnom, ako aj medzinárodnom meradle (ide najmä o našu republikou ratifikované medzinárodné dohody v oblasti ľudských práv a slobôd).

22. Základ právnej úpravy ochrany osobnostných práv obsahuje Občiansky zákonník pod názvom „Ochrana osobnosti“ v ustanoveniach § 11 až § 16.

23. Obsah práva na súkromie, ktorý zahŕňa aj právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jedinca v kruhu jeho najbližších, je jednou z hodnôt osobnosti každej fyzickej osoby ako celku, ktoré musí byť rešpektované a musí byť zabezpečené právo na súkromie.

24. Podľa súdnej praxe (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26.09.2013 sp. zn. 3Cdo 228/2012) platí, že účastníkom právneho vzťahu vyplývajúceho z ust. § 11 Občianskeho zákonníka je na jednej strane fyzická osoba do osobnostných práv ktorej bolo zasiahnuté, teda žalobcovia a účastníkom, ktorý je nositeľom povinnosti upustiť od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo odstrániť následky zásahov alebo poskytnúť primerané zadosťučinenie je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá sa dopustila určitého konania neoprávnené zasahujúceho do chránených osobnostných práv, teda je pôvodcom alebo subjektom zásahu. Predpokladom úspešného uplatnenia práva je nielen zistenie, že žalobcovia sú fyzickou osobou, ktorej osobnostné práva boli porušené alebo ohrozené, ale zistenie, že žalovaný sa dopustil toho konania, ktoré žalobca v konaní skutkovo vymedzoval a považoval za zásah do jeho chránených osobnostných práv. Obe tieto okolnosti sú súčasťou skúmania, kto je v konaní vecne legitimovaný. Vecnou legitímáciou sa totiž rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého je jeden z účastníkov nositeľom oprávnenia, teda je aktívne vecne legitimovaný a druhý účastník je nositeľom právnej povinnosti, teda je pasívne vecne legitimovaný. Predmetom konania je ochrana podľa § 11 Občianskeho zákonníka, teda právo domáhať sa ochrany proti zásahom do osobnosti, najmä života a zdravia občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia a svojho mena a prejavov osobnej povahy. Predpokladom úspechu pri takejto žalobe je preukázať predovšetkým neoprávnenosť zásahu a jeho objektívnu spôsobilosť negatívne dopadnúť na chránené osobnostné práva fyzickej osoby. Medzi týmito dvoma prvkami musí byť vzťah príčinnej súvislosti.

25. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie uvedenom v bode 24. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Okrem toho, žalobca sa o liste žalovaného dozvedel s odstupom času a náhodou. Žiadnym spôsobom nepreukázal, že by v liste uvedené tvrdenia žalovaného na jeho adresu sa nejakým spôsobom dotkli jeho cti, povesti, alebo naštrbili jeho povesť, ktorú by pociťoval ako ujmu.

26. Čo sa týka odvolacích dôvodov, žalobca nimi len presvedča súd o tvrdeniach, ktoré sú zo spisu známe a súd prvej inštancie sa nimi v odôvodnení rozhodnutia zaoberal a zodpovedal, prečo žalobu nepovažoval za dôvodnú, s ktorým záverom odvolací súd súhlasí bez toho, že by ho považoval za potrebné doplniť.

27. Z týchto dôvodov preto odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP rozsudok súdu prvej inštancie vo veci samej, ako aj v závislom výroku o náhrade trov konania ako vecne správny potvrdil.

28. Žalovaný má voči žalobcovi podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške, vzhľadom na to, že žalovaný bol v odvolacom konaní v celom rozsahu úspešný a neboli tu dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali výnimočne mu náhradu trov konania nepriznať (§ 257 CSP). O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

29. Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).